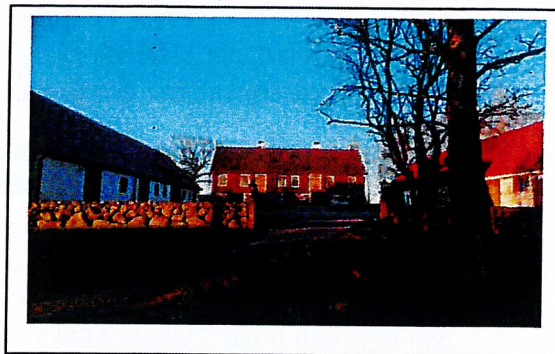


Venestads gårdar, torp och hus, Wenestad No 1, Venestad 34:2



Fastighetsbeteckning: Venestad 34:24

Adress: Venestads Byväg 141

Nuvarande ägare, sedan: Jörgen Palm och Lovisa Hilding Palm, 2002

Tidigare ägare och årtal: Jöns Jönsson 1670-talet, Pehr Åkesson 1700-talet andra hälft, Nils Pärsson 1800-talets början, Åke Nilsson 1846, Anders Simonsson och Ingar Åkesdotter 1869, Nils Nilsson och Bengta Bengtsdotter 1891, Nils och Bernt Nilsson 1913, Torsten Nilsson 1952, Mikael Bökman och Elisabet Lundal 2000

(Den fastighet som presenteras i detta nummer av Wenestadbladet är Wenestad No 1. Husets historia blir extra levande för mig då det är min man Simon Svenssons släktingar som har brukat gården från mitten av 1700-talet fram till 1800-talets slut. Simons morfars mor, Sigrid Andersdotter, var den sista i denna släkt som föddes på No 1. Lena P)

1671

Wenestad No 1 och No 2 brukades av Jöns Jönsson enligt "Jordrefning Modell Extract, för Giers Härad af Christianstads Län". Detta var en bok, jordebok, som var ett register över jord och fastigheter för att få fram underlag för beskattning av fastigheter och mark (1). Wenestad No 1 och No 2 var ett skattehemman vilket innebar att Jöns Jönsson var ägare till den mark han brukade men fick betala skatt till kronan. Senare betecknas No 1 som ett Krono Skatte Rusthålls hemman vilket innebar att brukaren av fastigheten var skyldig att hålla soldat eller dragon med bostad och en liten jordlott för odling. Det fanns flera sådana marker vid Klårrödsvägen. Vid 1800-talets början fanns det en brukare till No 1 och två till No 2 men trots det fortsatte Wenestad No 1 och 2 att betecknas som sambruk fastän ägarna till gårdarna begärde, redan i början av 1830-talet att deras ägo förhållande skulle regleras men det tog ända fram till 1919 innan delningen av fastigheterna var klar och hemmanen hade fått sina nya fastighetsnummer, Venestad 34 (2).



Wenestadsbladet 1-19

1700-talets andra del Per Åkesson och Hanna Pärsdotter bor på Wenestad No 1 när de 1776 får sonen Nils.

1800-talets början Kyrkovärd Nils Persson och hans hustru Elna Helgesdotter har övertagit gården No 1. De får barnen Åke, Else, Anna, Hanna och Kjersti. Nils dör 1832 och änkan Elna driver gården vidare.

1846 Äldsta sonen Åke Nilsson har blivit ägare till gården nu tillsammans med hustrun Karna Anderdotter och de får barnen Elna och Ingar. Det blev inte många år som Åke och Karna drev gården, Åke dör 1853 och Karna 1856. Gården arrenderades ut eftersom barnen var små och Elna och Ingar togs omhand av sina faddrar, morbror Ola Andersson och hans fru Elna Jönsdotter och Elna och Ingar flyttade 1861 till Tullsåkra.

1872 Ingar som arbetade som piga hos sin morbror Ola, gifte sig 1869 med Anders Simonsson och Ingar flyttade tillbaka till sitt föräldrahem 1872. Gården hade nu flyttats från sin ursprungliga plats till där den finns idag. Den åtta rum stora mangårdsbyggnaden uppfördes samtidigt som ladugården (till vänster) medan svinhuset byggdes 1900 (3).



Gåramålning av Hultén

Anders Simonsson härstammade från Tullsåkragården utanför Tollarp och han morfars morfars nästkusin var friskyttkapten Simon Andersen, mera känd som Simon Snapphane eller Tullsagra Simon. Simon Snapphane hade en framträdande roll som friskyttkapten under det skånska kriget (1676-1679) och han var känd för att gång på gång undkomma de svenska soldaterna, även när de hade inringat honom på hans egen gård.



Anders och Ingar fick fem barn, Karna, Ola, Anna, Nils och Sigrid. Anders brukade gården i tjugotvå år då gården såldes.

- 1891 Den nya ägaren till fastigheten blev Nils Nilsson, "nummerittaren" som han kallades för. Nils Nilssons föräldrahem var Kvastagården och han gifte sig med Bengta Bengtsson från Vä Lyckor. De fick fem barn, Nils, Bernt, Hilma, Anna och Per-Gunnar men Hilma och Per-Gunnar dog unga. (2). 1913 dog Nils d.ä. och gården drevs vidare som Nils Nilssons stärbhus i många år. När Bengta dog 1931 fortsatte No 1 drivas som oskiftat dödsbo av bröderna Nils och Bernt. Nils kallades efter sin far för "nummerittarens Nils". Bröderna var förmögna men det märktes inte utåt förutom genom deras gästfrihet. När Nils fyllde 50 år bjöds det på stort kalas med mycken mat och dryck. Nils, Bernt och Anna var mycket traditionsbundna, lugna, snälla och sparsamma men de kunde opponera sig om de kände sig "överkörda" av myndigheter (5).
- 1952 Torsten Nilsson arrenderar No 1 av Nils och Bernt. Torsten flyttade till gården när han tillträdde arrendet. Bostaden delades, Torsten förfogade över norra delen av bostaden, stall och uthus medan Bernt, bodde i två av rummen i den södra delen av mangårdsbyggnaden, allmänt kallade för "Bernts salonger". När Bernt dog fanns det inte några närmare släktingar och gården tillföll allmänna arvsfonden. Fram till försäljningen arrenderades åkermarken ut till Nils-Göran Jönsson på Kullaberg och betesmarken vid Klårrödsvägen till Lars Hultgren på Venestad 34.22 (5).
- 1982 Fastigheten såldes av Lantbruksnämnden i Kristianstad, som övertagit ärendet från arvsfonden. Fastigheten hade en areal på 51 hektar (11 hektar åker och 40 hektar skog) så Lantbruksnämnden ansåg att gården själv inte var tillräckligt bärkraftig. Åkrarna lades till Kullaberg, skogs- och betesmarken på Klårrödsvägen övertogs av Bo och Solveig Svensson på Boskulla och Torsten Nilsson köpte byggnaderna. Torsten bodde på stället tillsammans med systemen Majken och bedrev djuruppfödning med hjälp av arrenderad mark istället (6). Torsten och Majken bildade aldrig någon familj så än en gång fanns det inga släktingar som kunde ta över (5).
- 2000 Mikael Bökman och Elisabet Lundal köper gården.
- 2002 I maj tillträdde nuvarande ägare Jörgen och Lovisa. Jörgen och Lovisa bodde i Kristianstad men hade letat efter ett hus lite utanför stan. Jörgen såg potentialen i det omoderna huset medan Lovisa var lite mer tveksam. Underhållet var eftersatt och huset var i stort behov av renovering, men med mycket arbete och tålamod har den stilfulla renoveringen gett det anrika stället tillbaka sin forna glans. Sedan tidigare var det bara köket som var renoverat så den största delen av huset var oisolerat. Väggarna isolerades och centralvärme lades in. De vackra brädgolven togs fram och spegeldörrarna befriades från sina masonitskivor.
- Jörgen är delägare i en konsultfirma med åtta anställda, Giza Solutions, som ligger på Krinovaområdet i Kristianstad. De har kunder i hela nordnorden som de t.ex. hjälper att effektivisera sin administration och affärsutveckling. Lovisa arbetar som ekonom på Öresundståg i Hässleholm. På fritiden tränar och tävlar hon sin häst i dressyr och dömer andra ekipage på dressyrtävlingar. Jörgen är sportintresserad och var aktiv inom orienteringen innan husrenovering och arbete tog för mycket tid.

Lena Persson

